

13. Społeczeństwo

- emigracja, tożsamość
- konflikty wewnętrzne
- stereotypy i uprzedzenia
- warunki i poziom życia
- religijność Polaków
- transformacje ustrojowe po 1989 roku
- aktualne wydarzenia polityczno-społeczne

Rozumienie ze słuchu

1. Proszę uważnie słuchać tego nagrania i uzupełnić brakujące słowa. Uwaga! Nagranie zostanie odtworzone dwa razy.

Polonia Francuska – to jedna z najstarszych i najliczniejszych¹ polskich w Europie. We Francji mieszka ponad milion osób² polskiego, głównie w Nord-Pas-de-Calais w okolicach Lille, Lens i Valenciennes. Są to przede wszystkim³ Polaków, którzy przyjechali pracować tu w kopalniach węgla.

W dobie Rewolucji Francuskiej i Wojen Napoleońskich wielu Polaków⁴ we Francji, co było związane z represjami zaborców i nadziejami jakie wielu pokładało w Napoleonie. W czasach jego rządów, na początku XIX wieku, do Francji⁵ około 100 000 Polaków. Wielu z nich walczyło w armii francuskiej i⁶ polskich, jak na przykład Józef Poniatowski czy Ludwik Matusz Dembowski. Po klęsce Napoleona duża część jego polskich⁷ postanowiła pozostać we Francji.

Wraz z upadkiem powstania listopadowego w XIX wieku i nasileniem się represji rosyjskich wielu Polaków i to nie tylko uczestników⁸, zdecydowało się na opuszczenie kraju. Emigranci ci często wybierali Francję, która uchodziła za kraj najbardziej Polakom przyjazny. W czasie Wielkiej⁹ do Francji udało się wielu wybitnych twórców kultury, polityków i uczonych.

W okresie międzywojennym miała miejsce następna duża¹⁰ migracji do Francji. Miała ona jednak przyczyny raczej¹¹ niż polityczne i była związana ze złą sytuacją ekonomiczną Polski i dużymi stratami ludnościowymi Francji w I wojnie światowej, kiedy zginęło 1,5 mln Francuzów, a 4 mln zostało kalekami.

Po wybuchu II wojny¹² również wielu Polaków zdecydowało się na wyjazd do Francji uciekając przed okupacją Związku Sowieckiego i III Rzeszy.

Po przejściu przez komunistów¹³ w Polsce, do Francji migrowali byli żołnierze Armii Krajowej, Narodowych Sił Zbrojnych i innych organizacji represjonowanych przez komunistów.

Dziś w samym Paryżu żyje od 100 000 do 200 000 Polaków, są to nie tylko potomkowie starych migracji, ale także ludzie którzy przyjechali do Francji stosunkowo niedawno w¹⁴ pracy. Miastami do których obecnie¹⁵ Polacy są Paryż, Arles i Marsylia.

2. Proszę uważnie słuchać tego nagrania i odpowiadać na pytania. Uwaga! Nagranie zostanie odtworzone dwa razy.

Łączenie przez jedzenie

Przy okazji niedawno obchodzonego Dnia Solidarności z Uchodźcami warto zwrócić uwagę, co może nas zbliżyć na co dzień: wspólna praca, taniec, muzyka, a przede wszystkim kuchnia.

W 2016 roku w Polsce status uchodźcy uzyskało zaledwie 12 osób. Nasz stosunek do uchodźców jest nieufny lub wrogi. Zaledwie co trzeci Polak przychylnie odnosi się do przyjmowania uchodźców w Polsce. Boimy się więc ludzi, których tu nie ma, a ich nieobecność dodatkowo podsycza nasz strach.

Gdzie przeciętny warszawiak ma szansę pogadać z kimś obcym? W „Kuchni konfliktu”, etnicznej jadłodajni, która stoi przy nadwiślańskim placu Zabaw, niedaleko od Centrum Nauki Kopernik. Serwują syryjskie, kurdyjskie, czeczeńskie dania. Poza jedzeniem równie ważne będą także historie krajów i ludzi, bo „Kuchnia konfliktu” to miejsce z misją.

Pomysłodawcy mówią: Tworzymy przestrzeń, w której uchodźcy i imigranci mogą opowiedzieć o swoim kraju, niekoniecznie przez pryzmat wojny, braku perspektyw, łamania praw człowieka. Dyskurs publiczny degraduje Syrię, Czeczenię, czy Iran do jednej płaszczyzny: biedy, wojny, chorób. Tracimy obraz pełni ich kultury.

Ksiądz P. Szewczyk, prezes działającego w Łodzi stowarzyszenia Dom Wschodni i pomysłodawca konkursu polskiej piosenki dla obcokrajowców mówi: Ludzie są stworzeni do bycia razem. To zakłada otwarcie się na obcość, coś spoza mojego świata. Zawsze tak doświadczałem chrześcijaństwa. Również rozumiem, że naturalnym stosunkiem do cudzoziemców jest dystans i obcość, gdy się z nią spotykamy. Dopiero poznanie albo nas zbliży, albo oddali.

1. Jaki dzień niedawno obchodziliśmy w Polsce?

.....

2. Co zdaniem autora artykułu może przede wszystkim zbliżyć obcych ludzi?

.....

3. Ile osób uzyskało w Polsce status uchodźcy w 2016 roku?

.....

4. Jaki stosunek mają w większości Polacy do uchodźców?

.....

5. Jak nazywa się miejsce, w którym przeciętny warszawiak może spotkać uchodźcę?

.....

6. Gdzie się ono znajduje?

.....

7. Co jest ważne poza jedzeniem w tym miejscu?

.....

8. Z jakich krajów można tam spotkać imigrantów i uchodźców?

.....

9. Jaki stosunek do obcokrajowców powinien mieć chrześcijanin zdaniem księdza Szewczyka?

.....

Rozumienie tekstów pisanych

1. Proszę połączyć wypowiedzi z kolumny I z wypowiedziami z kolumny II. Odpowiedzi proszę wpisać do tabelki:

Narodowe uprzedzenia

I		II	
1.	Jakie zalety Niemcy przypisują Polakom?	A.	Mimo tego, że przez setki lat Niemcy przewyższali Słowian zarówno pod względem ekonomicznym jak i cywilizacyjnym, jesteśmy przekonani o wyższości Polaka nad Niemcem.
2.	Jakie wady Niemcy widzą u Polaków?	B.	Na przykład jeśli Polak myśli o sobie w kategoriach „jestem Europejczykiem”, to jego uprzedzenia wobec innych Europejczyków będą oczywiście o wiele słabsze niż wtedy, gdy myśli o sobie „nie czuję się Europejczykiem”.
3.	Co myślą Polacy o Niemcach ?	C.	Reszta typowych cech, przypisywanych Polakom jest negatywna - prawie 40 proc. Niemców uważa, że typowy Polak jest nieuczciwy, niezdyscyplinowany i pije.
4.	Czy przeciętny Polak czuje się lepszy od Niemca?	D.	A jednak można zmienić negatywne stereotypy, co pokazują relacje niemiecko - francuskie. Gdy człowiek traktuje siebie jako „obywatela świata”, gdy wyznaje dewizę „nic co ludzkie nie jest mi obce”, to tworzy bardzo szeroką kategorię - należy do „ludzkości”. Wtedy wszyscy inni ludzie należą do tej samej kategorii, a wtedy stereotypy i uprzedzenia także ulegają osłabieniu.
5.	W jaki sposób przekazuje się stereotypy?	E.	Najbardziej typową cechą Polaka jest religijność. Drugą typową cechą Polaków, w przekonaniu Niemców, jest życzliwość, a jej przykładem np. „polska gościnność” (tak uważa również dwie trzecie Niemców). Trzecia w kolejności jest pracowitość - ok. 65 proc. Niemców jest zdania, że Polacy są pracowici.
6.	Czy dzieci przejmują stereotypy od rodziców?	F.	Stereotypy przekazywane są z pokolenia na pokolenie, podobnie jak np. normy społeczne czy tradycje. Bez nadzwyczajnych wydarzeń historycznych lub specjalnych zabiegów stereotyp określonego narodu pozostaje niezmienny.
7.	Czy język świadomie wprowadza stereotypy do naszego umysłu?	G.	Istnieje wiele wyrazów i zwrotów, które przekazują odpowiedni stereotyp Niemca: „Niemiecki porządek”, „Niemiecka dokładność”, „Pewne jak w niemieckim banku”, „Głupi szkop”. W polskich dziełach literackich także przekazywany i podtrzymywany jest określony obraz Niemców. „Nie będzie Niemiec pluć nam w twarz i dzieci germani!” Twórczość pisarzy, którzy

			brali udział w drugiej wojnie światowej także obfituje w sugestywne obrazy, które „mówią” jaki „naprawdę jest” Niemiec.
8.	Jak to wygląda w praktyce ?	H.	Nośnikiem stereotypów jest także w pewnym stopniu język, którym operujemy na co dzień. Wprowadza on stereotypy do naszego umysłu „kuchennymi drzwiami”, bez naszej wiedzy i świadomości.
9.	Jak zmienić negatywne stereotypy ?	I.	Stereotypowe wyobrażenia dzieci podobne są o wiele bardziej do stereotypów najpopularniejszych w danej kulturze niż do poglądów własnych rodziców. Dzieci czerpią stereotypową wiedzę przede wszystkim z mediów, od rówieśników, szeroko pojętego otoczenia społecznego bardziej niż od rodziców.
10.	A słynne „jestem Europejczykiem”?	J.	Nasz obraz zachodnich sąsiadów jest dwójaki. Z jednej strony Niemiec to Krzyżak i esesman - zaborczy, bezwzględny, wywyższający się, zorganizowany i nieprzyjazny. Niemiec to także rzemieślnik i urzędnik: pracowity i schludny, oszczędny, chłodny

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.

2. Proszę przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć: P – gdy zdanie jest prawdziwe; F – gdy jest fałszywe; BI – gdy w tekście brakuje informacji na dany temat.

Gdzie ucho człowiek przyłoży, tam analogiczne głosy: „Zwracam Kościołowi bilet”. Albo: „Z takim Kościołem nie chcę mieć nic wspólnego”. Słyszę takie głosy nie tylko ze strony ludzi młodych, których niemal codzienne doświadczenie lekcji religii zniechęca skutecznie do wiary, ale także wśród starszych osób, którym nie podobają się rozpolitykowani księża goszczący często w prorządowych mediach i wykorzystujących ambonę do polityki.

Statystycznie więcej młodych Polaków niż europejska średnia chodzi do Kościoła, ale modlimy się poniżej średniej.

Czyż kryzys wiary i modlitwy wśród ludzi młodych w Polsce nie powinien zdumiewać? Tym bardziej, że przecież wychowaniem katolickim młodzi ludzie są objęci nawet nie tyle od pierwszej klasy szkoły, ale wręcz od przedszkola. Ba, państwowe szkoły organizują obowiązkowe rekolekcje a rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego często zaczyna się od mszy świętej. Nigdy w historii Polski religia rzymskokatolicka nie docierała tak skutecznie do tak szerokiego grona uczniów szkół, i to niezależnie od religijnego zaangażowania rodziców.

Co więcej, nauczanie Jana Pawła II propagują także niezliczone instytuty myśli, fakultety, konferencje, tzw. media publiczne i stacje religijne oraz centra imienia papieża Polaka. Można zatem przypuszczać,

że młodzież tak dogłębnie przesiąknięta katolicką nauką społeczną i katolickim wychowaniem od przedszkola, przez parlament, rząd, telewizję, Trybunał Konstytucyjny i nabożnego prezydenta Andrzeja Dudę, wyrośnie na najbardziej chrześcijańskie, otwarte, solidarne, obywatelskie pokolenie w historii Polski.

A jednak tak się nie dzieje, bo okazuje się, że im więcej religii w życiu publicznym, tym mniej wiary i pobożności w życiu osobistym.

W Polsce rosną pokolenia ludzi religijnych na pokaz, ale bez wiary, chodzących na uroczystości religijne, ale się nie modlących. A więc ludzi, którzy chodzą jeszcze do Kościoła, gdyż ten obsługuje ich życie rytualne, jak chrzest, bierzmowanie, ślub czy pogrzeb, ale odpornych na treści, jakie niesie ze sobą Ewangelia. To religijność fasadowa i płytka, która dodatkowo w Polsce - łączy się z silną tożsamością narodową, powracającą dziś w Polsce pod postacią nacjonalizmu.

Mamy zatem następującą sytuację: im więcej religii i księży w przestrzeni publicznej - szkołach, uroczystościach państwowych, mediach - tym mniej praktyk pobożnościowych w życiu osobistym. To znak, że nie nowoczesność, nie sekularyzacja czy liberalizm wypychają ludzi z Kościoła, ale sami duchowni i Kościół, który uwierzyli, że nachalna obecność katolicyzmu w przestrzeni publicznej przełoży się na rozkwit wiary i pobożności. Otóż przymus religijny przyczynia się, ale do porzucenia wiary. A wtedy zostają tylko puste rytuały.

		P	F	BI
1.	Młodych ludzi zniechęca rozpolitykowany kościół.			
2.	Starsi ludzie pozostają wierni politykującemu kościołowi.			
3.	Religia rzymskokatolicka jest bardzo obecna w życiu dzieci i młodych ludzi.			
4.	Wychowanie religijne odbywa się w zgodzie z zaangażowaniem religijnym rodziców.			
5.	Religia w życiu publicznym ma bardzo ważne miejsce.			
6.	Dla wielu Polaków religia to rytuały religijne.			
7.	Fasadowa religijność wraca pod postacią nacjonalizmu.			
8.	Ludzie na pokaz religijni modlą się.			
9.	W Polsce nie ma kryzysu wiary wśród katolików.			
10.	Im więcej religii w mediach, tym więcej modlących się, głębokich katolików.			

Poprawność gramatyczna

1. Proszę zamienić na stronę bierną zgodnie z przykładem:

Babcia ugotowała obiad. Obiad był ugotowany przez babcię.

1. Prezydent wygłasza przemówienie.
2. Dziecko maluje piękny obrazek.
3. Znany kucharz przygotowuje wspaniałą kolację.
4. Znany podróżnik na pewno opíše podróż do Tajlandii.
5. Lekarz uratował pacjenta w ostatniej chwili.
6. Telewizja polska transmituje mecz finałowy.
7. Gospodarze pokonali gości w ostatnim meczu piłki ręcznej.

2. Proszę uzupełnić zdania odpowiednimi formami wyrazu « powinien »

1. (ja r. męski) wreszcie zabrać się do pracy.
2. Uważam, że mama pojechać na wakacje.
3. (wy r. męski) Nie już nic dla niej robić. Niech sobie radzi sama.
4. (my r. męski) zaprosić ich do nas na kawę.
5. (ty r. żeński) to zrobić dla siebie.
6. (on r. męski) odrabiać lekcje sam.
7. Uważam, że nie (my r. żeński) teraz tam chodzić. Nie wiadomo, co się tam dzieje.

3. Proszę przekształcić zdania, stosując imiesłów przysłówkowy współczesny.

Czekał na pociąg i czytał książkę. Czekając na pociąg czytał książkę.

1. (Słuchała) radia i przygotowywała kolację.
2. (Sprzątała) myślała o swoim synu.
3. (Wchodziły) do biura, zauważyły nową koleżankę.
4. (Kupowałem) lekarstwa, zorientowałem się, że zgubiłem kartę bankową.
5. (Żegnał się) , zostawił torbę w korytarzu.
6. (Jadłem) obiad, zadzwonił telefon.
7. (Biegłem) w deszczu, zgubiłem klucze.

Pisanie

1. Opisz znajomych cudzoziemców. W jakich okolicznościach ich poznałeś, jaka jest ich kultura, zwyczaje ... (200 słów)

2. Proszę napisać życzenia z okazji Bożego Narodzenia i Nowego Roku do kobiety, z którą pozostaje Pan/i w stosunkach formalnych. (100 słów)

Rozwiązania

Rozumienie ze słuchu

1

1.spółeczności, 2.pochodzenia,3.potomkowie, 4.osiedlało się, 5.wyemigrowało, 6.legionach, 7.żołnierzy, 8.powstania, 9. Emigracji, 10.fala, 11.gospodarcze, 12.światowej, 13.władzy, 14.poszukiwaniu, 15.migrują

2

1.Dzień Solidarności z Uchodźcami
2.kuchnia
3.12 osób
4.Nieprzychylny, Polacy boją się uchodźców
5.Kuchnia konfliktu
6.przy placu Zabaw, niedaleko Centrum Nauki Kopernik
7.Historie krajów i ludzi
8.z Syrii, Czeczenii, Iranu
9. Trzeba chcieć poznać ich. Poznanie albo zbliży albo oddali

Rozumienie tekstów pisanych

1

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
E	C	J	A	F	I	H	G	D	B

2

1.P, 2.F, 3.P, 4.F, 5.P, 6.P, 7.P, 8.F, 9.F, 10.F

Poprawność gramatyczna

1

1.Przemówienie jest wygłaszane przez prezydenta.
2.Piękny obrazek jest malowany przez dziecko.
3.Wspaniała kolacja jest przygotowywana przez znanego kucharza.
4.Podróż do Tajlandii na pewno będzie opisana przez znanego podróżnika.
5.Pacjent został uratowany przez lekarza w ostatniej chwili.
6.Mecz finałowy jest transmitowany przez polską telewizję.
7.W ostatnim meczu piłki ręcznej goście zostali pokonani przez gospodarzy.

2

1.powiniennem 2.powinna 3.powinniście 4.powinniśmy 5.powinnaś 6.powinien 7.powinniśmy

3

1.słuchając 2.sprzatając 3.wchodząc 4.kupując 5.żegnając się 6.jedząc 7.biegając